

UZUNGİL Kararı: Bir hak devredilmeyip, kullanımı (lisansı) verilmişse, şartları oluştuğunda hak sahibi, bu izni geri alabilir:

“Davacı vekili, müvekkil adına tescilli “UZUNGİL” markasının davalı şirket tarafından kullanılmasına 18.2.1999 tarihinde izin verildiğini, ancak bu iznin 18.1.2000 tarihinde geri alınmasına rağmen, davalıların söz konusu markayı kullanmaya devam ettiklerini ileri sürerek, davalıların markaya tecavüz ve haksız rekabetinin menini, davalı ünvanından “Uzungil” ibaresinin çıkarılmasını ve fazlaya ilişkin hak saklı kalmak üzere şimdilik 1.000.000.000 lira maddi ve 3.000.000.000 lira manevi tazminatın faiziyle birlikte davalılardan tahsilini talep ve dava etmiştir.

Davalılar vekili, muvafakatnamenin şartsız ve süresiz olduğunu, müvekkili şirket ortağı İsmail Uzun’un daha öncesinden de marka üzerinde hak sahibi bulunduğunu, davacı şirket yetkilisinin kardeşi olan bu ortağın şirketteki hisselerini devretmesinin muvafakatın geri alınmasına neden olamayacağını, davalı Uzungil Ltd. Şirketi’nin davacıdan daha önce tescil edildiğini ve diğer davalı şirketin ise davayla bir ilgisinin bulunmadığını savunarak, davanın reddini istemiştir.

Mahkemece, toplanan delillere göre, davalı şirkete verilen muvafakatnamenin süresiz ve koşulsuz olduğu, davalı Şeref Ltd. Şirketi’nin ise üretici değil, satıcı olduğu gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili temyiz etmiştir.

Dava, TT.Kanunu ve 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmündeki Kararnameye istinaden açılmış, marka hakkına tecavüz ve haksız rekabetin tesbit ve men-i, tazminat ile ünvana tecavüz nedeni ile ticaret ünvanını değiştirilmesi istemine ilişkindir.

Davacı şirket; tescilli “Uzungil+şekil” den ibaret hizmet ve “Şekerci Uzungil+ Şekil”den oluşan ticaret markalarına, davalı şirkete bu markaları kullanmak üzere verdiği izinden feragatına,davalının bu ünvan altında kötü imalat yapmasına ve ünvanın kullanılmasındaki hak ve önceliğe dayanmakta, davalı ise davacının verdiği kullanma iznine, şirketlerinin bu ünvanla kuruluşunda ki önceliğe ve keza ünvandaki eskiye dayalı hak ve kullanıma istinat etmektedir.

Her iki şirketin de ticaret sicilleri getirtilmemiş, bu sebeple kuruluş tarihleri, ortakları, uzun ailesi ile irtibatları ve ihtarnamede ismi geçen İsmail Uzun’un davalı şirkete giriş ve ayrılış tarihi açıkça belirlenmemiş olmakla beraber, dosyada mevcut diğer bilgi ve belgelerden Uzun ailesine ait Uzungil Ticaret ve Sanayii Kollektif şirketinin 30.6.1989 tarihinde feshedilip “Uzungil” ünvanını M.Ali, Nebi ve İsmail Uzun tarafından kullanılabilceğinin kararlaştırıldığı, bundan sonra önce İsmail Uzun’un ortağı olduğu davalı şirketin, müteakiben de Nebi Uzun’un paydaşı bulunduğu davacı şirketin Uzungil ünvanı ile kurulduğu, davacı şirketin 30.3.1998 tarihinde anılan marka tescillerini yaptırdığı, marka tescili için daha evvel müracaatta bulunan davalı şirketin tescili sağlayamadığı, ortaklarından İsmail ve Fahri Uzun’un 21.8.1997 tarihinde paylarını devrederek davalı şirketten ayrıldıkları, bu suretle davalı şirkette “Uzun” ailesinden kimsenin kalmadığı anlaşılmıştır.

Davacı şirket, 18.2.1999 tarihinde noterlikçe düzenlenen muvafakatname ile tek taraflı olarak tescilli “Uzungil” markasının, davalı şirketçe kullanılmasına rıza göstermiş, 18.1.2000 tarihli ihtarname ile ise, verdiği bu izinden feragat edip izni geri aldığını bildirmiştir. İhtarnamede feragat sebebi olarak İsmail Uzun’un davalı şirketten ayrılması gösterilmiştir. Davacı şirket dava dilekçesinde, davalı şirketin kötü imalatla Uzungil markasına zarar verdiği hususunda iddiasına gerekçe yapmıştır.

Mahkemece, davacı şirketin marka kullanımı için verdiği muvafakatın süresiz ve koşulsuz olduğundan davalının markaya tecavüz ve haksız rekabetinin olmadığı, davalı şirketin “Uzungil” ünvanı ile davacı şirketten daha önce kurulup ünvanında öncelik hakkı kazandığı gerekçeleri ile davanın reddine karar verilmiştir.

556 Sayılı kararnamede, markanın veya kullanım hakkının ne şekilde devredileceği düzenlenmiş olup, tek taraflı bir muvafakat ile marka kullanımına müsaade edilip, edilemeyeceği hususundan bahsedilmemiştir. Anılan kararnamenin 16.maddesinde marka korumasının tescil yolu ile elde edileceği, 16. maddesinde tescilli bir markanın başkasına

yazılı bir devir sözleşmesi ile devir edilebileceği ve bunun koşulları, 20.maddesinde ise, marka kullanım hakkının lisans sözleşmesi konusu yapılabileceği ve bu sözleşmenin asli ve şekli şartları belirtilmiştir.

Somut olayda, anılan KHK.nin 16 maddesine uygun biçimde karşılıklı olarak yazılıp, imzalanmış bir sözleşmeye dayalı marka devri bahis konusu değildir. Keza taraflar arasında KHK.nin 20. ve müteakip maddelerde yazılı şekilde marka kullanım hakkının devrini içeren bir lisans sözleşmesi de yapılmamıştır. Bu bakımdan ihtilafın aynı zamanda genel hükümler çerçevesinde değerlendirilip, çözülmesi gereklidir. Kural olarak, bir hak devredilmeyip, yalnızca kullanımı için başkasına koşullu veya koşulsuz izin verilmişse şartları oluştuğunda asıl hak sahibinin bu müsadeyi geri almak hak ve yetkisi de vardır. Zira, hakkın özü kendisine aittir. Nitekim, 556 sayılı KHK.nin konuya en yakın düzenlemesi olan lisans sözleşmesi de, her sözleşme gibi feshedilebilir. Ancak, fesih için haklı nedenlerin, verilecek uygun mehillerin ve gerektiğinde karşılanması icabeden zararların nazara alınacağı tabiidir. Bu bakımdan mahkemece gerekli araştırma ve uygun değerlendirme yapılmadan, sırf marka kullanma hakkının süresiz ve koşulsuz devredildiği, davalı şirketin önce kurulup ünvanı kullandığı gerekçesi ile davanın reddine karar verilmesi doğru bulunmamıştır.

Mahkemece yapılacak iş; davacı ve davalı şirket sicillerini getirtmek, bunların kuruluş tarihlerini, ortakların ve paydaşların şirkete giriş ve çıkış tarihlerini belirlemek, marka kullanım hakkı ile ilgili muvafakat ve bunun geri alınmasının mahiyet, koşul ve nedenlerini tesbit etmek, kötü imalat iddiasında araştırıp değerlendirmek, keza ünvana tecavüz konusunda da TTK. 54 ve müteakip maddeleri ve önceki eylemleri kullanım hakkı gözönünde bulundurularak, aileye ait feshedilen kolektif ortaklığın ünvan kullanımı ve bunun intikali de nazara alınarak, hasıl olacak sonuca göre bir karar verilmekten ibarettir.

Bu sebeplerle eksik inceleme ve yanlış değerlendirme sonucu verilen kararın davacı yararına bozulması gerekmiştir”.

(11. HD, 3.4.2001, E. 2001/752, K. 2001/3930 - YKD, C. 27, S. 12/2001, s. 1839-1842)